

3 УСІХ КУТКОЎ РЭСПУБЛІКІ

3 усіх гарадоў і вёсак Беларусі няспынна ідуць добрыя весткі аб поспехах рабочых, калгаснікаў, прадстаўнікоў навукі і культуры. Вось некаторыя з іх.

МІНСК

3 канвеера аўтамабільнага завода сыйшла першая партыя грузавых аўтамабіляў навейшай канструкцыі.

ВІЦЕБСК

Уступіла ў строй новае прадпрыемства — керамзітавы завод. Ён будзе штогод даваць 20 тысяч кубаметраў каштоўнага будаўнічага матэрыялу.

ШКЛОЎ

На мясцовым ільнозаводзе пачала працаваць першая ў Беларусі пачатковая лінія на выпрацоўцы валакна непасрэдна з ільняной саломак.

БАРАНАВІЧЫ

Камсамольска-маладзёжная брыгада ліцейнага ўчастка завода гандлёвага машынабудавання завяршыла заданне дзесяці месяцаў і эканоміла пяць тон чыгуны.

САЛІГОРСК

Калектыв калійнага камбіната завяршыў праграму дзесяці месяцаў. Сельская гаспадарка рэспублікі атрымала дзесяткі тысяч тон каштоўных калійных угнаенняў.

ЛЮБАНЬ

Калгас «Перамога» вырасіў выдатны ўраджай кукурузы, якая экспануецца ў Маскве на Усесаюзнай выставцы дзясяценняў народнай гаспадаркі Савецкага Саюза.

ГРОДНА

Адкрылася абласная выстаўка работ самадзейных майстроў выяўленчага і прыкладнага мастацтва. У сваіх творах самадзейныя мастакі адлюстроўваюць працоўныя поспехі савецкіх людзей. На выставцы прадстаўлена 500 работ умельцаў Гродзеншчыны.

МАГІЛЁЎ

20 тысяч пар абутку з эканомнага матэрыялу выпусцілі рабочыя абутковай фабрыкі.

ГОМЕЛЬ

На заводзе трактарных рухавікоў па прапанове рабочых наватараў на ўчастку зборкі многія аперацыі расчлянены. У выніку выпуск прадукцыі за змену значна ўзрос. За дзевяць месяцаў завод выпусціў амаль удвая больш пускавых рухавікоў, чым за ўвесь мінулы год.

У МАСКВЕ на Усесаюзнай мастацкай выставцы, якая адкрыта ў гонар XXII з'езда партыі, экспануецца 135 работ беларускіх мастакоў і скульптараў.

Механізаваная калона майстра Г. К. Філіпава ў дні перадаўскай вахты дабілася рэкорднай выпрацоўкі па прыкладцы нафтаправода «Дружба». За дзень будаўнікі ўкладваюць у траншею па паўтара кіламетра сталёных труб. К дню адкрыцця з'езда КПСС рабочыя вырашылі ўкладзіць больш за 50 кіламетраў нафтаправоду. На здымку: кіраўнік перадавой механізаванай калоны будаўнічага ўчастка № 2 трэста «Масгазправодстрой» Г. К. Філіпаў.

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЯ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 80 (565)

Кастрычнік 1961 г.

Год выдання 7-ы

3'ЕЗД БУДАЎНІКОЎ КАМУНІЗМА

17 кастрычніка 1961 года ў сталіцы нашай Радзімы Маскве адкрыўся чарговы XXII з'езд КПСС. З'езд з'яўляецца вярхоўным органам Камуністычнай партыі, а партыя — гэта кіруючая і накіроўваючая сіла савецкага грамадства, якое першым у свеце пракладвае шлях чалавецтву ў камунізм. Вось чаму да кожнага з'езда Камуністычнай партыі прыкавана ўвага ўсяго нашага народа, усяго свету. Парадак работы з'езда: справядлівыя даклады Цэнтральнага Камітэта КПСС і Цэнтральнай рэвізійнай камісіі, абмеркаванне і зацвярджэнне новай Праграмы КПСС і Статута КПСС, выбары цэнтральных органаў партыі.

Нечарговы XXI з'езд КПСС, які зацвердзіў велічны сямігадовы план развіцця народнай гаспадаркі СССР, азнаменаваў уступленне нашай краіны ў новы перыяд развіцця — перыяд разгорнутага будаўніцтва камунізма.

Пад кіраўніцтвам партыі наш народ паспяхова пераўтварае ў жыццё сямігадовы план, які ўяўляе сабой важнейшы этап у стварэнні матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізма. Так, за першыя два гады сямігадкі прамысловая прадукцыя ў адпаведнасці з планам павінна была вырасці на 17 працэнтаў, а фактычна вырасла на 23 працэнты. Калі мы будзем і далей ісці такім крокам, а факты гавораць, што мы яго паскорым, то за сямігаддзе прамысловая прадукцыя павялічыцца не на 80 працэнтаў, як было намечана планам, а прыкладна ў два разы.

Вялізнае значэнне для нашай партыі, краіны, усяго чалавецтва будзе мець зацвярджэнне XXII з'ездам новай Праграмы партыі.

Камуністычная партыя Савецкага Саюза, кіруючыся вучэннем Маркса—Энгельса—Леніна, распрацоўвае праграму сваёй дзейнасці на кожным этапе гістарычнага развіцця. Першая Праграма партыі, прынятая на II з'ездзе ў 1903 г., была праграмай барацьбы за звыражэнне царскага самаўладства і буржуазнага ладу. Другая Праграма, прынятая на VIII з'ездзе

партыі ў 1919 г., была праграмай будаўніцтва сацыялізма. Трэцяя Праграма — гэта праграма набудовы камуністычнага грамадства. У ёй ясна і дакладна паказана, што такое камуністычнае грамадства, як у ім будучы працаваць людзі, якія дабrotы яны будучы мець, як наладзіцца іх узаемаадносіны. У новай Праграме вызначаны шляхі развіцця краіны на 20 год, навукова прадказаны рубяжы, якіх яна дасягне за гэты перыяд.

Галоўнай эканамічнай задачай гэтага перыяду з'яўляецца стварэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізма. К 1980 г. Савецкі Саюз будзе мець нябачаныя па сваёй магутнасці вытворчыя сілы, перавысць тэхнічны ўзровень найбольш развітых краін і зойме першае месца ў свеце па вытворчасці прадукцыі на душу насельніцтва.

Аб'ём прамысловай прадукцыі на працягу бліжэйшага дзесяцігоддзя павялічыцца прыкладна ў 2,5 раза, а на працягу 20 год — не менш, чым у 6 разоў. Гадавая вытворчасць электраэнергіі павінна быць дзевяцігоддзя да 2 700—3 000 мільярдаў кілават-гадзін. За 20 год чорная металургія дасягне ўзроўню, які дазволіць выплаўляць прыкладна 250 мільёнаў тон сталі ў год. Аб'ём прамысловай прадукцыі ўжо ў 1960 годзе склаў 60 працэнтаў ад амерыканскага. Сярэднегадавы прырост прамысловай прадукцыі ў нашай краіне за апошнія 16 год раўняўся 10,6 працэнта. Калі прадукцыя савецкай прамысловасці будзе расці штогод нават на 10 працэнтаў, то Савецкі Саюз у 1966 г. будзе даваць 106 працэнтаў, а ў 1970 г. — 156 працэнтаў ад сучаснага амерыканскага ўзроўню. Гэта азначае, што на працягу бліжэйшых 10 год савецкая прамысловасць пераўзыдзе сучасны ўзровень прамысловай вытворчасці ЗША, а на працягу 20 год пакіне далёка ззаду гэтую самую развітую капіталістычную краіну.

Побач з магутнай прамысловасцю будзе створана працвітаючая, усебакова развітая і высокапрадуктыўная сельская гаспадарка, якая забяспечыць багацце высокакачэсных прадуктаў харчавання для насельніцтва і сыравіны для прамысловасці. За 10 год агульны аб'ём прадукцыі сельскай гаспадаркі

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Звенявая комплекснага з'яна сельгасарцелі імя Чырвонай Арміі Віцебскага раёна Вера Антонаўна Жулева — дэлегат XXII з'езда КПСС. Звяно, якім яна кіруе, вырошчвае лён, кукурузу, цукровыя буракі. За высякія ўраджаі Вера Антонаўна ўзнагароджана ордэнам Леніна. На здымку: дэлегат XXII з'езда КПСС — сакратар партарганізацыі калгаса В. А. Жулева.

У гонар з'езда

роднай партыі

Калектыву Каміянскага масла-сырзавода Брэсцкай вобласці саборнічае за дзятэрміновае выкананне гадавога плана. Гэта падураак рабочых прадпрыемства ў XXII з'ездзе Камуністычнай партыі. План дзевяці месяцаў па выпуску прадукцыі выкананы на 103 працэнты. Сыру яраслаўскага 45-пра-

цэнтнай тлустасці выпущана вышэйшым гатункам 98 працэнтаў замест 55 намечаных на плане. Прадукцыю выдатнай якасці дае старэйшая работніца Марыя Аляксандраўна Ніжнік, якая працуе на гэтым заводзе ўжо каля дзесяці год.

На здымку: М. А. Ніжнік рыхтуе партыю яраслаўскага сыру да адпраўкі ў гандлёвую сетку.

Фота В. Германа.

Новы рубеж узяты!

На левым беразе Прыпяці раскінуліся карпусы Мазырскага завода меліярацыйных машын. Гэта маладое прадпрыемства. Грандыёзныя планы камуністычнага будаўніцтва натхнілі калектыв на новыя працоўныя подзвігі, абудзілі магутную энергію, гарачае жаданне ўнесці свой дастойны ўклад ва ўсенародную справу.

Саборнічаючы за дастойную сустрэчу XXII з'езда КПСС, калектыву завода абавязаўся выпусціць да гэтай знамянальнай падзеі звыш плана 15 меліяра-

цыйных машын і на 35 тысяч рублёў запасных частак. Мазырскае машынабудаванне рапартаў партыі, што слова сваё яны з гонарам стрымалі.

За кароткі тэрмін на прадпрыемстве асвоена 5 новых тыпаў меліярацыйных машын.

У авангардзе саборніцтва ідуць камуністы і камсамольцы. Так, брыгада зборшчыкаў на чале з камуністам Мікалаем Дубравам дае прадукцыю ўжо ў лік 1962 года.

М. ШОРАП.

ПРЫСЯГА ПАРТЫІ

Антон БЯЛЮК

Я партыю Леніна слаўлю душою,
Цэнтральны яе камітэт.
Вядзе яна ў шчасце дарогай прамою,
Здаіўляючы мудрасцю свет.

І ведаю добра, і цвёрда я знаю —
Няма ва ўсім свеце такой.
І я кажу шчыра, і я прысягаю
Адзінай і роднай маёй:

Да мэты да яснае цвёрда ісціму
Пад сцягам тваім агнявым, —
Вялікага Леніна воблік любімы
У сэрцы гарачым маім.

Натхненне, гарэнне, усю сваю сілу
Радзіме аддам дарагой,

Каб шчасце народа майго ўскаласіла,
Зраднілася з доляй людскай;

Каб дружна ішлі яны поплеч пад руку
Па роднай савецкай зямлі.
Каб нашы сучаснікі, нашыя ўнукі,
У радасці поўнай жылі.

Агонь нашых сэрцаў асвеціць дарогу,
Якая няспынна вядзе
У нашу славу і ў перамогу,
І ў вечнае шчасце людзей.

Я партыю слаўлю, я з роднай навекі,
І ў гэтым я клятву даю.
Хутчэй перасохнуць крыніцы і рэкі,
Чым клятву парушу сваю.

НАС ПАРТЫЯ К ШЧАСЦЮ

КПСС — самая разумная партия ў свеце

Мне, чалавеку, які пражыў больш за 40 год у самай вялікай капіталістычнай краіне — Злучаных Штатах Амерыкі, добра бачны клопаты Кампартыі аб народзе, аб яго добрабыце.

У ЗША, напрыклад, ёсць дзве урадавыя партыі — дэмакратычная, заснаваная яшчэ ў 1828 годзе, і рэспубліканская, заснаваная ў 1854 годзе. Гэтыя партыі манапалістычнага капіталу ЗША складаюць так званую дзюкхартыйную сістэму амерыканскага імперыялізму. У 1919 годзе ў ЗША была заснавана і Камуністычная партыя, куды ўвайшоў перадавы атрад рабочага класа гэтай краіны. Кампартыя ЗША ўзначаліла барацьбу супраць рэакцыі, за жыццёвыя інтарэсы і правы рабочага класа, усіх працоўных, за трывалы мір паміж народамі. Але ў 1954 годзе дзейнасць Камуністычнай партыі ЗША была фактычна забаронена. Засталіся дзве партыі — дэмакратычная і рэспубліканская, якія на сённяшні дзень служаць інтарэсам манопаліі.

Галоўная мэта капіталістычных партый ЗША — дабіцца як мага больш асігнаванняў на ваенныя мэты, больш мільянаў долараў перавесці з касы ўрада ў кішэні фабрыкантаў, знізіць зарплату рабочых і павысіць цэны і г. д. Манапалісты не імк-

нуцца да мірнага суіснавання. Ім выгадна вайна. На вайне яны нажываюць буйныя барышы. Толькі ў перыяд другой сусветнай вайны ў Злучаных Штатах Амерыкі з'явіліся 43 новыя мільянеры, якія на крыві і касках мільянаў людзей нажылі мільярдныя долараў. Праграма манапалістаў не ўключае барацьбу з галечай і беспрацоўем. Наадварот, галодныя рабочыя, на іх думку, не пойдуць на стачку, а будзе працаваць на любых умовах.

Зусім іншая справа ў Савецкай краіне. Партыя камуністаў служыць народу, клопацца аб інтарэсах народа, аб яго добрабыце.

Камуністычная партыя Савецкага Саюза ставіць задачу сусветна-гістарычнага значэння — забяспечыць у краіне самы высокі жыццёвы ўзровень у параўнанні з любой капіталістычнай краінай. Гэта і ёсць клопаты аб простых людзях, аб людзях працы. І кожны савецкі чалавек ведае, што ўсё, што намеціла наша партыя, будзе выканана. Камуністычная партыя яшчэ ні разу не парушыла слова, дадзенае народу. І народ ёй верыць.

Я шчаслівы, што жыў у такой краіне, дзе клопаты аб чалавеку заўсёды на першым месцы.

Д. КАЗУШЧЫК,

г. Мінск.

Светлы шлях да камунізма

У нашай Савецкай краіне капіталістам і эксплуатаатарам няма месца. У нас усё належыць рабочым і сялянам. Савецкая краіна сямімільнымі крокамі ідзе да поўнай перамогі камунізма. Вельмі хутка мяняецца аблічча нашых гарадоў і вёсак.

І зноў успамінаю Аргенціну. У Буэнас-Айрэсе я жыў на Індапендэнсі Віла Бажасцер. На гэтай вуліцы не было асфальту, на ёй заўсёды грузлі машыны і пешаходы. Перад кожнымі выбарамі нам абяцалі заасфальтаваць вуліцу. Праходзіла галасаванне, і правіцелі адразу забываліся пра свае абяцанні. Наша вуліца так і засталася неасфальтаванай па сённяшні дзень.

А тут, у Савецкім Саюзе, усё робіцца для народнага добрабыту. Вось мой раён, дзе я

жыву. Раней тут было толькі некалькі дамоў, а навокал голыя палі. Хадзілі чатыры невялікія аўтобусы. На маіх вачах тут вырас сапраўдны горад, дзе больш за 100 пяціпавярховых дамоў, у кожным па 120 і больш добраўпарадкаваных кватэр. Пабудавана вялікая бальніца, аптэка, паштовае аддзяленне, магазіны, майстэрні бытавога абслугоўвання, дзіцячы сад, цудоўная школа, заасфальтаваны ўсе вуліцы, пасаджаны дрэвы, разбіты скверы і кветнікі. Ходзіць цяпер не чатыры, а дваццаць вялікіх аўтобусаў. Будаўнічыя работы не спыняюцца: пракладваюцца газавыя трубы, забудоўваюцца новыя вуліцы.

Такого хуткага і вялікага будаўніцтва ў Аргенціне ніколі не было.

МЫ хочам, каб гэты ліст прачыталі нашы сябры, якія засталіся на далёкай чужыне — у Аргенціне: Саша Самусевіч з Авежанеды, яго маці, брат і сёстры, Марыя Сініковіч з Берысо, Уладзімір, Тацяна і Алена Іртышук з Буэнас-Айрэса. Мы хочам, каб яго прачыталі тыя людзі, якія не змаглі яшчэ вярнуцца на Радзіму.

У сталіцы нашай краіны Маскве адкрыўся гістарычны XXII з'езд Камуністычнай партыі. Як вялікае свята, сустрэў увесь савецкі народ гэты дзень.

Дарагія сябры! Вы не можаце сабе ўявіць, які працоўны ўздых, творчы энтузіязм пануе зараз на нашых фабрыках і заводах, у інстытутах і школах, на калгасных палях і фермах, усюды, дзе жывуць і працуюць савецкія людзі. Камуністычнай партыі, якая ў радасці і нягодзе заўсёды з народам, прысвячаюць свае цудоўныя падарункі рабочыя і калгаснікі, пісьменнікі і мастакі, архітэктары і кампазітары.

Савецкі народ любіць сваю Камуністычную партыю. Любіць таму, што яна дала яму светлае і шчаслівае жыццё і робіць усё магчымае для таго, каб у поўнай меры расцвіталі здольнасці і таленты савецкіх працаўнікоў.

Добра памятаем мы, як там, за акіянам,

Слова —
вярнуўшымся
на
Радзіму

Шырокія дзверы адкрыты ў нашай краіне для юнакоў і дзяўчат. Яны могуць ажыццявіць любімую сваю мару. У Аргенціне ж не ўсе дзеці маглі вучыцца. Не таму, што не было дзе, а таму, што не было за што. На маёй Радзіме вучацца і дорослыя, і дзеці. І я таксама, нягледзячы на свой узрост, займаюся на курсах павышэння кваліфікацыі галоўных бухгалтараў.

Чытаючы праект Праграмы Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, які будзе зацверджаны на XXII з'ездзе, я глыбока ўдмуваюся ў тое, што намечана ажыццявіць за бліжэйшыя дзесяць — дваццаць год. Не хапае слоў, каб выказаць сваё захапленне. Гэта — грандыёзна!

А. ПРАНЬКО,
бухгалтар сталовай Беларускага політэхнічнага інстытута імя І. В. Сталіна.

Сябрам з Аргенціны

лейбарысты, кансерватары і члены іншых партый перад выбарамі абяцалі залатыя горы, а потым, дарваўшыся да ўлады, зноў становіліся рабочым на глотку.

У нашай Камуністычнай партыі клопаты аб чалавеку вышэй за ўсё. Не з пагардай, як казалі многія, калі мы ад'язджалі дамоў, а з музыкай і кветкамі сустрэлі нас на Радзіме. Аказалі матэрыяльную дапамогу, далі кватэру, уладкавалі на работу, фабком ужо некалькі разоў выдзяляў нам грашовую дапамогу. Ці дачакаліся б мы гэтага ў капіталістычнай краіне? Ніколі.

З кожным годам, нават з кожным месяцам і днём наша жыццё становіцца ўсё больш цудоўным і прыгожым. У Беларускай ССР зараз адбываюцца такія пераўтварэнні, якіх не бачыла яна за ўсю сваю гісторыю.

Дарагія суайчыннікі! Будзьце заўсёды з намі, савецкімі людзьмі, ўнасце свой пасільны ўклад у агульную справу — перамогу камунізма. Ганарыцеся сваёй Радзімай, якая пракладвае шлях у светлую будучыню.

Павел І БУДАКІЯ БАЙДА,
рабочы Баранавіцкай трыкатажнай фабрыкі.

ПЕСНЯ аб НОВЫМ ЖЫЦЦІ

МНЕ добра вядома дзейнасць Камуністычнай партыі Савецкага Саюза. Пры падтрымцы народа яна вядзе барацьбу за самы высокі ўзровень жыцця ў свеце. І не толькі аб сваім народзе клопацца Камуністычная партыя, яна пракладвае дарогу да шчасця ўсяму чалавецтву.

Зараз наша краіна стаіць на ўдарнай вахце. Савецкія працоўнікі зрабілі ўсё для таго, каб дастойна сустрэць з'езд КПСС.

Кожны савецкі чалавек называе Камуністычную партыю сваёй роднай партыяй. Гэта зразумела: тое, што робіць Камуністычная партыя, яна робіць для народа, для добрабыту і шчасця ўсіх людзей.

Аднойчы, калі я жыў яшчэ ў Аргенціне, я быў на адным сходзе. Там прамоўца гаварыў: «Мы, рабочыя, будзем дамы, а спім на вуліцах, не маючы даху над галавой. Праводзім чыгуначныя пуці і аўтамагістралі, а ходзім пешшу, таму што не маем грошай, ствараем прадукты харчавання, а самі, нашы жонкі і дзеці жывём упрогаладзь. На каго ж мы працуем?»

А тут, у Савецкім Саюзе, усё, што робіцца рукамі рабочых, робіцца для іх жа. Прытым жыццё савецкага народа становіцца сёння прыгажэйшым, чым учора, а заўтра будзе яшчэ лепшым, чым сёння. Аб гэтым яскрава сказана ў новай Праграме, якую вылучыла для ўсенароднага абмеркавання наша Камуністычная партыя. Гэты дакумент займае розумы людзей, яго ўсе чытаюць, аб ім усё гавораць. Ён жа датычыцца кожнага: павялічыцца зароботная плата, больш будзе будавацца жылля, карыстанне кватэрамі, транспартам, кіно, тэатрамі паступова будзе бясплатным, у Савецкай краіне будзе самы кароткі рабочы тыдзень...

Я ўпэўнены, што на зямлі не знойдзецца чалавека, які б не пазнаёміўся з праектам Праграмы Камуністычнай партыі нашай краіны. Гэта сапраўды цудоўны дакумент, гэта песня аб новым жыцці.

Васіль ПЯЦЮЛЬ,
рабочы Баранавіцкай швейнай фабрыкі.

Разам з усім савецкім народам

Большую палавіну свайго жыцця я пражыў у Канадзе. Многае дэвалюса мне бачыць і перажыць на сваім вяку. Асабліва страшнае беспрацоўе. Гэта яно прыносіць з сабой голад, галечу, нястачы.

1929 год. Я толькі прыехаў у Канаду. З вялікімі цяжкасцямі ўдалося ўладкавацца на работу. Праз тры месяцы зволілі. Да красавіка 1930 года бадзюся без работы. Потым зноў два месяцы працаваў. І зноў доўгае беспрацоўе. І так многія гады.

І толькі зараз, зноў знайшоўшы Радзіму, я спакойна працы-

наюся кожную раніцу, чакаю, якую радасную вестку прынясе мне сягонняшні дзень. Так ужо вядзецца ў нашай краіне: новы дзень — новы радасці. Уступаюць у строй прамысловыя гіганты, адкрываюцца школы, інстытуты, новых поспехаў дабіваюцца працаўнікі гарадоў і вёсак.

Неабсяжныя прасторы нашай Радзімы, грандыёзны размах гіганцкага будаўніцтва, якое разгарнулася на нашай зямлі. Уся наша краіна — гэта вялікая будоўля. І кожны рабочы дзень яе поўны сапраўднага гераізму, працоўных подзвігаў. Гэта адчуваецца асабліва

цяпер, калі ў краіне праходзіць чарговы з'езд Камуністычнай партыі.

Вялікі дакумент КПСС — гістарычная Праграма, якая будзе прынята на гэтым з'ездзе, яркім святлом асвятляе нашу працу, натхняе на новыя пошукі.

Камуністычная партыя накрэсліла сапраўды велічныя планы. Я шчаслівы, што разам з усім савецкім народам буду ўдзельнічаць у ажыццяўленні гэтых планаў.

Пётр ШПАК,
рабочы швейнай фабрыкі,
г. Баранавічы.

У Брэсце ў гонар XXII з'езда КПСС праходзіць эстафета працоўнай вахты. У альбом эстафеты заносіцца рапарты працоўных спраў і лепшыя людзі прадпрыемстваў горада. Швейнікі, напрыклад, рапартаюць аб барацьбе калектываў горада. Швейнікі, напрыклад, аб гатоўнасці рабочых датэрмінова выканаць гадавое заданне і выпускаць прадукцыю толькі выдатнай якасці. У альбом занесены таксама лепшыя брыгады і 6 перадавоў вытворчасці. На здымку: перадавая работніца Валянціна Мордзік падпісвае рапарт у альбоме эстафеты.

ДАРОГАЙ ПРАМОЮ ВЯДЗЕ

3'ЕЗД БУДАЎНІКОЎ КАМУНІЗМА

(Пачатак на 1-й стар.)

ўзрасце ў 2,5 раза, а за 20 год — у 3,5 раза.

Прадукцыйнасць працы ў прамысловасці вырасце за 20 год у 4—4,5 раза, а ў сельскай гаспадарцы у 5—6 разоў.

«Бурнае развіццё нашай эканомікі, — падкрэслівае таварыш М. С. Хрушчоў, — гэта самая моцная зброя ў нашых руках для заваявання на бок ідэй камунізму новых мільёнаў людзей у капіталістычных краінах».

Усё, што ствараецца ў сацыялістычным грамадстве, ствараецца для народа, у імя яго шчасця. КПСС ставіць задачу суствэна-гістарычнага значэння — забяспечыць у Савецкім Саюзе самы высокі жыццёвы ўзровень у параўнанні з любой краінай капіталізму. Усё ў імя чалавека, на карысць чалавеку — гэты лозунг партыі ў поўнай меры ўвасобіцца ў жыццё.

Буржуазныя ідэялагі спрабуюць паказаць камунізм, як нейкае стандартызаванае грамадства, дзе людзі носяць аднолькавае адзенне і абутак, дзе не ўлічаюцца індывідуальныя густы і г. д. Няма нічога больш бязглуздага, чым такі паказ камунізму. Камуністычнае грамадства ўзводзіцца ў імя шчасця чалавека, і кожны чалавек камуністычнага грамадства будзе прыгожа апранацца, добра харчавацца, карыстацца ўсімі дабротамі культуры і ўсебакова развіваць свае таленты і схільнасці.

Рэальныя прыбыткі на душу насельніцтва за 20 год узрасць больш чым у 3,5 раза. Ужо ў бліжэйшыя 10 год у краіне не застанецца нізкааплачваемых катэгорый рабочых і служачых. Рэальныя прыбыткі рабочых і служачых у сярэднім аднаго працуючага за 20 год павялічацца ў 3—3,5 раза, а калгаснікаў — больш чым у 4 разы.

Будзе вырашана самая вострая праблема народнага дабрабыту — жыллёвая праблема. У выніку другога дзесяцігоддзя кожная сям'я, уключаючы сабе маладажонаў, будзе мець добраўпарадкаваную кватэру, адпавядаючую патрабаванням гігіены і культурнага быту. На працягу будучага дзесяцігоддзя аякцявіцца пераход на 6-гадзінны рабочы дзень (пры адным выхад-

ным дні ў тыдзень) або на 34—36-гадзінны рабочы тыдзень (пры двух выхадных днях), а на падземных работах і шкоднай вытворчасці — на 5-гадзінны рабочы дзень або на 30-гадзінны п'яцідзённы рабочы тыдзень. У другім дзесяцігоддзі на базе адпаведнага росту прадукцыйнасці працы пачнецца пераход да яшчэ больш кароткага тыдня. Такім чынам, Савецкі Саюз стане краінай самага кароткага ў свеце і ў той жа час самага прадукцыйнага і найбольш высокааплачываемага рабочага дня.

Новая Праграма партыі вызначае шлях вёскі да камунізму, намаяча канкрэтныя мерапрыемствы па пераходзе ад дзяржаўнасці да грамадскага самакіравання, дае характарыстыку таго, якім павінен быць чалавек камуністычнага грамадства. Камунізм будзецца для людзей і ствараецца іх працай. Чалавек камуністычнага грамадства — гэта камуністычна свядомы, працавіты, дысцыплінаваны, адданы грамадскім інтарэсам чалавек. Чым вышэй свядомасць членаў грамадства, тым хутчэй і больш паспяхова вырашаюцца задачы будаўніцтва камунізму.

Ёсць, вядома, людзі, якія не згаджаюцца з камуністычным вучэннем, але калі гэта сумленныя людзі, то яны не могуць адмаўляць, указваў М. С. Хрушчоў, што Праграма КПСС прасякнута чалавечнасцю, што гэты дакумент гаворыць аб развіцці грамадства не шляхам вайны, а шляхам мірнага саборніцтва, мабілізацыі чалавечых сіл і розуму для развіцця матэрыяльнай вытворчасці, навукі, тэхнікі, культуры. Знішчыць вайны, зацвердзіць вечны мір на зямлі — гістарычная місія камунізму.

У абмеркаванні новай Праграмы КПСС прынялі ўдзел мільёны камуністаў і беспартыйных, якія выказвалі свае заўвагі і папраўкі, уносілі прапановы на сходах, праз радыё і друк. Гэта яшчэ раз сведчыць аб глыбокай дэмакратычнасці КПСС. XXII з'езд КПСС, заклікаючы разгледзець і прыняць Праграму КПСС, мае і будзе мець вялізнае значэнне для ўсяго міжнароднага камуністычнага руху, таму што тое, што здзейснілася і здзейсніцца ў Савецкім Саюзе, уяўляе правобраз будучага ўсяго чалавецтва. Камунізм рана ці позна пераможа ва ўсім свеце.

Вось які дом пабудаву сабе Канстанцін Пракопавіч Калюціч.

У ЗЕЛЯНІНЕ садоў, развесістых ліп і таполяў патанае калгасная вёска Ракітна. Уздоўж вуліцы горда высіацца слупы радыётрансляцыйнай сеткі. Яны нясуць у сялянскія хаты святло ідэй Кастрычніка, разам з якім у гэты ціхі куток беларускага Палесся прышлі радасць вольнай калектыўнай працы, багацце і дастатак.

У глыбіні аднаго з двароў узвышаецца вялікі драўляны дом. Відаць, што пабудаваны ён нядаўна. Тут жыве пенсіянер Канстанцін Пракопавіч Калюціч. Цяжкі і складаны жыццёвы шлях прайшоў гэты чалавек.

...1928 год. Дзесятыкі, сотні абяздоленых сялян былой Заходняй Беларусі, падганяемыя нястачай, пакідаюць насяджаныя гнёзды і едуць за акіяном. У ліку іх быў і Канстанцін Калюціч — 30-гадовы малазямельны селянін з вёскі Якаўкі. Ехаў ён з цяжкай душой: у вёсцы засталіся яго жонка і двое малалетніх дзяцей. Уся нерухомае маёмасць, што дасталася ў спадчыну бедняку, была прададзена. Жонку і дзяцей забраў да

пасылаў табе, Маруся, аргенцінскія газеты, у якіх апісваюць палёт у космас Германа Цітова. Не ведаю, калі ты іх атрымаеш, таму што я пасылаю газету звычайнай поштай (авіяпоштай каштуе вельмі дорага, а, як вы ведаеце, я жыву ў кемпе, так што грошай няма).

Перадай прывітанне ад мяне тату, маме і брацікам. Жадаю ім усяго найлепшага, здароўя і шчасця. Я вам паслаў пісьмо 6 чэрвеня, не ведаю, атрымалі вы яго ці не. Адказу няма. У нас ёсць адна навіна. У

сябе ў вёску Ракітна яе бацька. Навяліва сустрэла перасяленцаў далёкай і суровай Канада. Чужыя людзі, чужая мова, чужыя звычкі і норавы... І ў дадатак да ўсяго — храничае беспрацоўе.

На працягу трох год Калюціч перабываў выпадковымі заробкамі. У пошуках якой-небудзь работы ён скаляўся правінцыі Антарыо, Сан-Катрын, Мерытон, але ўсюды наткаўся на раўнадушша фермераў і чыноўнікаў, на казённыя адносіны да лёсу чалавека.

«Трэба вяртацца дадому», — рашыў Калюціч. І вось ён зноў у родных месцах. Гэта было ў 1931 годзе. У Заходняй Беларусі тады гаспадарылі белалаякі. Яны адразу ж узялі прыезджага на замётку. Ім не падабалася, што гэты селянін адкрыта выказваў сваё незадавальненне іх парадкамі.

Заставацца дома Калюцічу было немагчыма. Да таго ж і жыць не было на што. І вось ён зноў, пераадолюючы цяжкасці, едзе за акіяном. Зноў Канада, зноў вандраванні ў пошуках работы і хл-

Дарагі Іван Гаўрылавіч, я вас віншую з прэміяй за ўдасканаленне станка, на якім вы працуеце. Не так даўно чытаў у газеце «Голас Радзімы» пра ваш горад і вашу сям'ю. Цяпер вас ведаюць у цэлым свеце, таму што гэта газета разыходзіцца ва ўсе краіны, дзе ёсць нашы эмігранты. Чапішыце, ці бываеце ў Кашэвічах і што там ёсць харошага. Я ад маіх пляменнікаў не маю пісьма. Яны на мяне накрывіліся. Затым да пабачэння. Моцна паціскаючы працоўныя рукі. Ваш К. П.»

Зняўшы акуллары, трымаючы ў адной руцэ ліст, Іван Гаўрылавіч уздыхнуў і паўтарыў словы з пісьма: «Цяпер вас ведаюць у цэлым свеце!» Гордасць і радасць напоўнілі яго сэрца.

Вось ён, радавы шліфоўшчык, удасканаліў шліфавальны станок — замест адной паставіў дзве карэткі, што дало магчымасць адначасова працаваць двум рабочым. Прадукцыйнасць станка падвоілася. Адпала неабходнасць працаваць у дзве змены. Эканамічны эфект ад гэтага ўдасканалення складае ў год 600 рублёў.

Хоць і невялікі, а ўсё ж уклад у агульную справу будаўніцтва камунізму. А цяпер ён карпатліва працуе над дзвюма новымі рацыяналізатарскімі прапановамі.

Там, у Аргенціне, ён не быў зацікаўлены ва ўдасканаленні станка або якой-небудзь машыны, бо гэта пацягнула б за сабой звальненне рабочага. Чалавек застаўся б без кавалка хлеба. Тут жа, наадварот, яго прапанова аблягчае працу, дае магчымасць павялічыць выпуск прадукцыі.

Ёсць у Івана Гаўрылавіча адна мара — самая запаветная: ён рыхтуецца да ўступлення ў рады ленинскай Камуністычнай партыі. І ёй па ўсёй верагоднасці суджана збыцца.

I. САЛАВЕЙ.

А дома лепш

ба... Але іншага выбару не было. Амаль трыццаць год правёў гэты неласедлівы чалавек на чужыне. Ехаў ён туды маладым, поўным жыццёвых сіл і здароўя, а вярнуўся сівым старым — доўгія гады вандроўніцкага жыцця зрабілі сваю справу.

Многае бачыў на сваім вяку Канстанцін Калюціч. Але дзень яго канчатковага вяртання на Радзіму — 1 мая 1958 года — запомніўся яму мацней за іншыя. І не толькі таму, што гэты радасны дзень супаў са святам міжнароднай салідарнасці працоўных. Чалавек убачыў вялікую перамену: вёска, у якой жылі яго родныя і блізкія, стала незнавальнай. Адыйшлі ў нябыт беднасць і галечка, зніклі вузкія палоскі зямлі, да якіх хлбароб быў прыкаваны ўсё жыццё. На шырокіх калгасных палатках працуе магутная тэхніка. Калгаснікі збіраюць высокія ўраджаі ўсіх сельскагаспадарчых культур. Багацце і дастатак прышлі ў кожны калгасны дом.

Добра сустрэлі Калюціча яго аднавяскоўцы. Праўленне калгаса імя Сталіна выдзеліла для яго сям'і прысядзібны зямельны ўчастак у размеры 0,15 гектара. Дзяржава прызначыла яму 30 рублёў пенсіі штомесячна, адпусціла лес для будаўніцтва дома.

Стары радуецца, што і дзеці яго адчуваюць сябе добра. Дочкі Ганна і Вольга выйшлі замуж. Усе працуюць, жывуць у дастатку. Сын Іван скончыў службу ў Савецкай Арміі і зараз працуе шафёрам ў міжкалгаснай будаўнічай арганізацыі.

Слухаеш гэтага былога гарапашніка, які цяпер па-юнацку шчыра захапляецца нашым новым жыццём, і мімаволі думаеш: сапраўднае шчасце не трэба шукаць за акіянам. Яно ў нас, у нашых мірных працоўных буднях на карысць Радзіме і народу. І як бы ні лютавалі за рубяжом ворагі міру і прагрэсу, мы, савецкія людзі, адстаім гэтае шчасце, заваяванае нашымі бацькамі ў грозныя дні Кастрычніка.

I. МІРОНЕНКА.

Ведаеце вы, што...

...За першы год сямігодкі — 1959 год — савецкія металургі выплавілі 43 мільёны тон чыгуны, за другі год — 46,8 мільёна тон. За першыя шэсць месяцаў гэтага года выпушчана 25 мільёнаў тон чыгуну.

...Да пачатку сямігодкі, у 1958 годзе, было здабыта 113 мільёнаў тон нафты. У наступныя гады здабыча ўзрастае да 129,5 і 148 мільёнаў тон. За першае паўгоддзе гэтага года ў Савецкім Саюзе здабыта ўжо 79,7 мільёна тон нафты.

...У другім годзе сямігодкі электрастанцыі выпрацавалі 292 мільярды кілават-гадзін электраэнергіі. План гэтага года — 327 мільярдў кілават-гадзін.

...33,3 мільёна тон цэменту атрымалі нашы будаўнікі ў 1958 годзе. На наступны год яго было выпушчана 38,8, а затым — 45,5 мільёна тон. Аб'ём вытворчасці ўсё ўзрастае. У першы паўгоддзі гэтага года цэментавыя заводы далі сваёй прадукцыі 24,3 мільёна тон.

...Напярэдадні сямігодкі гадавы выпуск скуранога абутку быў даведзены да 356 мільёнаў пар. Праз два гады гэта лічба дасягнула 418 мільёнаў пар. За першую палавіну гэтага года выпушчана 220 мільёнаў пар скуранога абутку.

...У першым паўгоддзі гэтага года выпушчана 934 тысячы тэлевізараў. Перад пачаткам сямігодкі амаль такая колькасць тэлевізараў выпушчалася за год.

...Сярэднегадавая колькасць рабочых і служачых у народнай гаспадарцы СССР у 1959 годзе складала 56,3 мільёна чалавек, у 1960 годзе — каля 62 мільёнаў чалавек.

Стваральнік новага жыцця

Пісьмо з далёкай Аргенціны ўсхвалявала Івана Гаўрылавіча і яго сям'ю, абудзіла ў памяці ўспаміны аб тым часе, калі ён пакінуў родныя мясціны і падаўся ў заморскія краіны на пошукі шчасця. Гады, пражытыя за акіянам, у Аргенціне, цяпер паўстаюць у памяці, як кашмарны сон. Там, за акіянам ён, поўны сіл і энергіі мужчына, амаль штодзень быў занепакоены тым, што чакае яго заўтра, ці будзе работа, як будзе жыць сям'я. Ад адной гэтай думкі заходзілася сэрца, халадзелі рукі і ногі. Але што зробіш, каму паскардзішся. Паспрабуй, скажы, заўтра гаспадар выганіць на вуліцу: ідзі, маўляў, пашукай лепшага месца. А дзе яго знойдзеш?

Так і пражыта дваццаць год у страху. Яны, тыя гады, здаўся Івану Гаўрылавічу вечнасцю. Але ён чакаў, верыў, што прыдзе шчаслівы дзень, калі ён з сям'ёй паедзе на Радзіму, якую так часта бачыў у сне. І доўгачаканы, шчаслівы час прышоў.

Цяпер Іван Гаўрылавіч Кабынец — роўны срод роўных, адчувае сябе ў грамадстве паўнапраўным грамадзянінам, яго павяжаюць у калектыве гарэпрамкамбіната, дзе ён працуе шліфоўшчыкам. Разам з усімі

савецкімі людзьмі ён будзе светлае будучае — камунізм. Кабынец, як і ўсім рэмігрантам, прадаставілі добрую кватэру, работу па спецыяльнасці. І зарабляе ён нямала — 120—130 рублёў ў месяц. Столькі ж атрымлівае і яго напарнік на станку Васіль Лаўрончыквіч Сінкавец.

А хіба мала значыць тое, што не трэба, як раней, непаклоіцца за лёс дзяцей. Сын Міхаіл скончыў сярэдняю школу, рыхтуецца паступіць у Інстытут замежных моваў. Дачка Марыя працуе на малаказаводзе, вышла замуж, вучыцца ў васьмым класе вярхярняй школы. Самы малодшы сын Валянцін ходзіць у шосты клас.

Ёсць над чым падумаць, чаму парадавацца Івану Гаўрылавічу Кабынцу, які знайшоў шчасце не там, за акіянам, а тут, у савецкай краіне, паспачуваць тысячам людзей, якія таксама, як і ён, шукалі шчасця і засталіся яшчэ ў тым свеце, дзе чалавек чалавеку — воўк.

«Шматпаважаная, дарагая Марыя Іванаўна Кабынец!» — чытае Іван Гаўрылавіч адрасаванае яго дачцы пісьмо з Аргенціны. — Шлю сардэчнае прывітанне і дзякую за газету «Известия» з артыкулам аб палёце Юрыя Гагарына ў космас. І я

пачатку жніўня прыехала сюды дзяўчына з Савецкага Саюза. Яна з бацькамі выехала адсюль, г. зн. з Аргенціны, у 1955 або ў 1956 годзе, добра не памятаю. Жылі ў Буэнас-Айрэсе на вуліцы Юнан Аўгустін Гарачы і Бадэка. Бацька яе па імені Якім, родам з-за Матоя, з вёскі Спорава, або дзесьці адтуль, а маці са Станіслаўскай вобласці, як мы тут завём — гуцулка. Зараз жывуць яны ў горадзе Станіславе.

Іх дачка прыехала ў Аргенціну ў госці да сваіх сяброў. Дзяўчына вельмі здзівілася, калі даведлася, што ў Аргенціне цяпер многае не так, як было раней. Напрыклад, адна кватэра — пакой і кухня — каштуе 70 тысяч «жаве» (за ключ) і 500 пеза ў месяц.

Я гэтай дзяўчыны не бачыў, але мне гаварылі суседзі, што яна вельмі адукаваная, добра гаворыць па-руску, скончыла музычную школу. Бацькі яе маюць добрую кватэру ў Станіславе, піяніна.

А тут так абстаіць справа з кватэрамі, хто жыве даўно, плаціць мала, а наняць новую кватэру, то трэба будзе працаваць на «алькілер» (на квартплату гаспадару), а жыць не будзе за што.

БЕЛАРУСКІ БАЛЕТ

Савецкі балет! Хто не чуў аб яго выдатных майстрах, хто не захапляўся чуждым мастацтвам артыстаў савецкага балету! У якіх толькі краінах не гастраліравалі яго таленавітыя прадстаўнікі. Еўропа, Азія, Амерыка, Аўстралія, Афрыка... На ўсіх кантынентах зямнога шара з трыумфам выступалі артысты савецкага балету.

Харэаграфічнае мастацтва ў нашай краіне дасягнула небывалага росквіту.

Значны ўклад у развіццё савецкага харэаграфічнага мастацтва ўнёс і зусім яшчэ «малады па ўзросту» беларускі балет.

Беларускі народ здаўна славіцца сваімі прыгожымі, вясёлымі і імклівымі танцамі, у якіх адлюстроўваюцца лепшыя рысы народа — яго працавітасць, жывярэаднасць, імкненне да свабоды. Багаты і разнастайны беларускі танцавальны фальклор, але адсутнасць нацыянальнага музычнага і харэаграфічнага тэатра не давала магчымасці з усёй глыбінёй раскрыць багацце талентаў беларускага народа. І толькі адзінкі з прадстаўнікоў народа становіліся прафесіянальнымі артыстамі. Сярод жа выканаўцаў народных танцаў было нямаля таленавітых артыстаў-самародкаў, якія не ўступалі нават артыстам-прафесіяналам. У якасці прыкладу можна ўказаць на артыстаў прыгоннага тэатра ў горадзе Шклове, удадальнікам якога з'яўляўся граф Зорыч. Балетную трупу гэтага тэатра складалі прыгонныя беларусы, якія выступалі перад графам і яго гасцямі. Сучаснікі сцвярджалі, што прыгонныя танцоры не ўступалі прафесіянальным Пецярбургскаму балету. І сапраўды, пасля смерці Зорыча дырэктар Імператарскага тэатра купіў некалькіх танцораў, каб уключыць іх у склад пецярбургскага балетнай трупы. Астатнія ж прыгонныя артысты вярнуліся да цяжкай паднявольнай працы.

Сапраўдная гісторыя беларускага балету пачынаецца толькі ў савецкі час. Кастрычніцкая рэвалюцыя змяла ўсе перашкоды, якія стаялі на шляху развіцця беларускай культуры і мастацтва.

У першыя ж гады пасля рэвалюцыі ў Мінску быў створаны шырока вядомы зараз у рэспубліцы Беларускі драматычны тэатр імя Я. Купалы. З дзейнасцю гэтага тэатра цесна звязаны першыя крокі беларускага балету. Вялікае месца ў рэпертуары драматычнага тэатра займалі нацыянальныя п'есы, у якіх спалучаліся музыка, спеў, драматычнае дзеянне і танец. Гэтыя п'есы патрабавалі наяўнасці ў трупі тэатра, апрача драматычных акцёраў, хору, аркестра і балету. Невялікая балетная труппа тэатра была

Заслужаны артыст БССР Мікалай Шэху — выканаўца ролі Васіля ў балете «Князь-возера».

складзена ў асноўным з маладых, найбольш здольных удзельнікаў самадзейнасці. Задачай балетнай трупы было выкананне народных танцаў у драматычных спектаклях. Але маладыя артысты не абмежаваліся толькі гэтым. Пад кіраўніцтвам балетмайстра Алексютовіча яны ўзяліся за падрыхтоўку цэлага балетнага спектакля. І вось у 1922 годзе ўпершыню на беларускай сцэне адбылася прэм'ера балету «Зачараваны лес», пастаўленага сіламі беларускіх артыстаў. Цёплы прыём мінчан падбадзёрнуў маладых артыстаў, і ў наступныя гады яны паказалі яшчэ некалькіх невядомых балетаў.

Па рашэнню ўрада ў 1933 г. у Мінску быў ад-

крыты беларускі тэатр оперы і балету. У арганізацыі тэатра вялікую дапамогу беларусам аказалі Вялікі тэатр Саюза ССР і Ленінградскі тэатр імя Кірава. Рэжысёры, балетмайстры, артысты гэтых тэатраў дапамагалі маладым беларускім артыстам павышаць сваё майстэрства, ставіць першыя спектаклі.

У гэтым жа годзе балетны калектыў новага тэатра ажыццявіў пастаўку савецкага героіка-рэвалюцыйнага балету кампазітара Глеба «Чырвоны мак». Паступова рэпертуар тэатра папоўніўся лепшымі балетамі рускіх, савецкіх і зарубажных кампазітараў.

Адначасова з арганізацыяй тэатра оперы і балету была звернута ўвага на падрыхтоўку кадраў. Пры тэатры ствараецца студыя класічнага танца, рэарганізаваная ў 1939 годзе ў Беларускае харэаграфічнае вучылішча.

Вялікім дасягненнем беларускай харэаграфіі ў перадаванні гады з'явілася пастаўка беларускага нацыянальнага балету «Салавей» (музыка Крошнера) па матывах аднайменнай апавесці З. Вядул. Балет расказваў аб гераічнай барацьбе беларускіх сялян супраць паноў-прыгнятнікаў, аб барацьбе народа за сваё шчасце, свабоду.

У першыя ж месяцы пасля вызвалення Мінска беларускія артысты вярнуліся ў свой родны горад і, нягледзячы на цяжкія ўмовы, адразу пачалі сваю работу. І хутка мінчане ўбачылі новы спектакль — камедыю балет «Арлекінада». Балетнай трупай былі нанова пастаўлены амаль усе даваенныя спектаклі. Разам з тым рэпертуар папоўніўся і радам новых назваў. Калектыў працягваў творчы ліній, пачатую яшчэ ў 30-х гадах — пастаўку лепшых савецкіх і класічных балетаў, якія адпавядаюць высокім патрабаванням нашага глядача. На афішах тэатра з'яўляюцца такія назвы, як «Лаўрэнсія», «Эсмеральда», «Шапеніяна», «Сцежкаю грому». Аб вялікіх творчых магчымасцях балетнай трупы сведчыць пастаўка балетаў Чайкоўскага «Лебядзінае возера», «Спяная прыгажуня», «Шчаўкунчык».

Папоўніўся і нацыянальны рэпертуар. Балетмайстар Мулер ажыццявіў пастаўку двух беларускіх балетаў: «Князь-возера» і «Падстаўная нявеста». Найбольш удалым з'яўляецца першы з іх — «Князь-возера», створаны на аснове беларускіх народных легенд. Кампазітар Залатароў, балетмайстар Мулер і выканаўцы галоўных партый былі ўдасцены звання лаўрэатаў Сталінскай прэміі.

У нашы дні балетную труппу тэатра можна з поўнай падставай назваць маладзёжнай. Амаль цалкам яна складаецца з былых выпускнікоў Беларускага харэаграфічнага вучылішча. З кожным годам павялічваецца група тэатра. Прышло маладое папаўненне з вучылішча і ў бягучым тэатральным сезоне. Сягоння гэтыя маладыя артысты балету толькі пачынаюць свой творчы шлях на сцэне, а магчыма ўжо праз некалькі год яны прымусяць гаварыць аб сабе. Стала заканамернасцю, што кожная балетная прэм'ера прыносіць новыя акцёрскія ўдачы.

Некалькі год назад пасля сканчэння Беларускага харэаграфічнага вучылішча прыйшоў на сцэну сын беларускага калгасніка Вялянцін Асядоўскі, які стаў цяпер выканаўцам раду сольных партый у балетах. Нядаўна скончыў вучылішча Міхеда, Малашонак, Андронава, Паўловіч, Швабоўскі, Радзевіч, Дзакіў, Каспяровіч, Чэхаўскі — зацэп рабочых і служачых Мінска. Усе яны сталі артыстамі і салістамі балету, працуюць на сцэне аднаго з лепшых тэатраў краіны.

Высокай тэхнікай класічнага танца валодае былы выхаванец вучылішча Красоўскі, які з поспехам выступае ў балетах «Лебядзінае возера», «Карсар», «Дон-Кіхот». Выпускнік Беларускага харэаграфічнага вучылішча Шэху па праву лічыцца лепшым выканаўцам галоўных роляў у беларускіх нацыянальных балетах. За дасягнутыя поспехі Шэхаву прысвоена ганаровае званне заслужанага артыста БССР.

Зараз на сцэне тэатра оперы і балету балетмайстар Андрэў і заслужаная артыстка РСФСР Стукаліна праводзяць апошнія рэпетыцыі беларускага балету

Заслужаная артыстка БССР Давыдзенка і саліст балету Красоўскі выканаўцы канцэртнага вальса.

«Мара», музыку да якога напісаў кампазітар Глебаў. Геройні новага балету з'яўляюцца нашы сучаснікі, простыя беларускія дзяўчаты і юнакі. Яны дапамагаюць маладой пачынаючай артыстцы, якая прыехала ў Савецкі Саюз з-за граніцы, знайсці тут сваё шчасце. Цікава, што лёс гераіні будучага спектакля ў многім пераклікаецца з жыццём артыста балетнай трупы Гусінскага. У дзяцінстве разам з бацькамі, якія шукалі работу, ён быў вымушаны пакінуць радзіму (Заходнюю Беларусь). Нялёгім аказаўся жыццёвы шлях Гусінскага. Нягледзячы на здольнасці і вялікую любоў да балету, юнак не мог займацца любімым мастацтвам, і толькі вярнуўшыся ў Савецкі Саюз, Гусінскі здолеў ажыццявіць сваю мару — стаць прафесіянальным артыстам.

У балете «Мара» побач з маладзёзай заняты і вопытныя салісты балету, заслужаныя артысты рэспублікі Савельева, Карзянкова, Давыдаў. Сваю новую работу калектыў балету прысвячае XXII з'езду партыі.

За кароткі перыяд беларускі балет дабіўся вялікага поспеху, прайшоўшы шлях ад пастаўкі аднаактоўнага балетаў і невядомых канцэртаў да ажыццяўлення на беларускай сцэне такіх твораў, як «Лебядзінае возера» Чайкоўскага, да стварэння нацыянальных харэаграфічных спектакляў.

А. КАЛЯДЭНКА,
аспірант Інстытута
мастацтвазнаўства
Акадэміі навук БССР.

Для народных талантаў

Закончан працоўны дзень. Паступова згушчаецца змрок. Гасцінна запальваюцца агні ў клубах і Палацах культуры. Там праводзяць свой вольны час тысячы людзей, і кожны знаходзіць сабе занятак па душы. Адно займаюцца ў мастацкіх студыях, другія захапляюцца фатаграфіяй, трэція — шахматамі. Але самай вялікай папулярнасцю карыстаюцца гурткі мастацкай самадзейнасці.

У кожным горадзе, у кожнай вёсцы ёсць свае, гарача любімыя публікай самадзейныя артысты. Лепшыя калектывы і асобныя выканаўцы выступаюць у канцэртных залах сталіцы, па радыё і тэлебачанню. Ва ўсёй рэспубліцы вядомы калектывы мастацкай самадзейнасці Мінскага трактарнага завода, Ашмянскага народнага тэатра, Пастаўскага Дома культуры і інш. А хто не ведае імя самадзейнага кампазітара Шыдлоўскага, кіраўніка Прысынкаўскага хору Уздзенскага раёна!

У нашай краіне высокая цэнная народныя таленты, іх акружаюць увагай і клопатамі. Для іх будуецца Палацы і клубы, выдаткоўваюцца вялікія сродкі.

Сёлета ў Мінску адкрыліся 10-месячныя пастаянна дзеючыя курсы Міністэрства культуры БССР, якія рыхтуюць кіраўнікоў для мастацкай самадзейнасці. На трох аддзяленнях — драматычным, танцавальным і харавым-дырыжорскім — займаюцца юнакі і дзяўчаты з розных куткоў Беларусі. Яны прыехалі сюды на пецёрку калгасаў, саўгасаў і прадпрыемстваў.

Ніна Лапцеева прыехала з вёскі

Пякалічы Светлагорскага раёна Гомельскай вобласці. Цяжкая дзяцінства выпала на долю Ніны. Бацька загінуў у час Айчыннай вайны, маці памёрла. Засталося трое дзяцей. Але калгас усіх паставіў на ногі. Старэйшы брат скончыў сельскагаспадарчы тэхнікум, працуе механізатарам у саўгасе. Сярдні служыць у Савецкай Арміі. Сама Ніна закончыла 9 класаў і пайшла ў калгас. Працавала звеннявой па вырошчванню кукурузы, а таксама загадвала клубам. Ніна Лапцеева ўзнагароджана значком Цэнтральнага Камітэта ВЛКСМ «За высокі ўраджай кукурузы». Зараз займаецца яна на харавым аддзяленні.

На харавым аддзяленні таксама займаюцца Алег Грамыка, шафёр з горада Чачэрска Гомельскай вобласці; Марыя Колтан, калгасніца з вёскі Гродзі Астравецкага раёна Гродзенскай вобласці; Віктар Лапцееў, загадчык Радзёўскага сельскага клуба Уваравіцкага раёна.

Зінаіду Лукашэвіч паслаў вучыцца Мінскі трактарны завод. Працуе яна стрыжняўшчыцай у чыгуна-ліцейным цэху, зменныя заданні выконвае на 130—150 працэнтаў. Акрамя таго, кіруе драматычным гуртком цэха.

На драматычным аддзяленні ёсць і вопытныя самадзейныя артысты. Генадзь Гапановіч, дырэктар Слуцкага раённага Дома культуры, ужо сыграў многа вялікіх роляў — Янкі ў п'есе Маўзо на «Твой светлы шлях», Міхаса ў п'есе Козела «Папараць-кветка» і шмат іншых. У студзені 1961 года Гапановічу было прысвоена гана-

ровае званне артыста Слуцкага народнага тэатра.

На танцавальным аддзяленні займаецца Мікалай Шутаў, якога паслаў вучыцца Аршанскі льнокамбінат. Там жа вучыцца і Іван Казлоў, слесар-монтажнік Мінскага завода запасных частак.

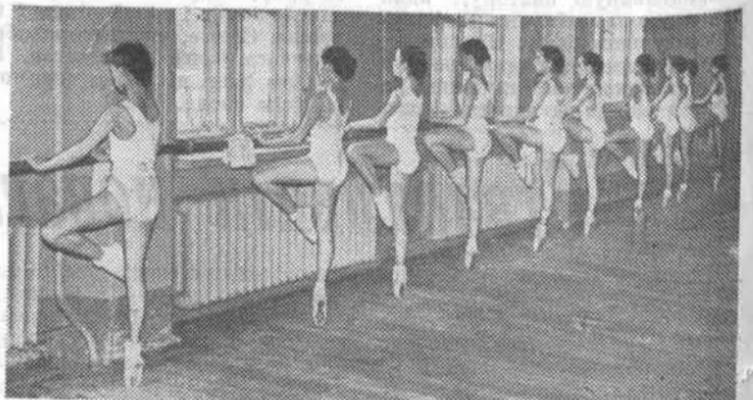
Усяго на курсах налічваецца 220 чалавек. Тут рабочым і калгаснікам чытаюцца лекцыі па гісторыі тэатра, музычнай грамаце, рэжысуры. Яны вивучаюць форму і арганізацыю работы мастацкай самадзейнасці, майстэрства акцёра, сцэнічную мову, пастаўку і запіс беларускіх танцаў, хоразнаўства і многія іншыя дысцыпліны.

У нас выкладаюць вопытныя педагогі, — гаворыць загадчык навучальнай часткі Тацяна Юльеўна Лівенштэйн. — Напрыклад, прафесар Арлоў, народная артыстка БССР Малькова, рэжысёры Пацехін і Співак, заслужаны дзеяч мастацтва Маслаў і інш. У навучальным курсе уваходзіць наведванне спектакляў, рэпетыцый. Нашы танцоры нядаўна пабывалі на рэпетыцыі оперы Ю. Семянякі «Калючая ружа». Драматычная група прагледзела ўжо чатыры тэатральныя пастаўкі.

Надранна забяспечаны нашы навучэнцы і матэрыяльна. Усім ім захавана заработная плата, акрамя таго, інагароднім дадаткова выплачваюцца штомесяц 15 рублёў.

Мы ствараем усе ўмовы, каб будучыя кіраўнікі мастацкай самадзейнасці набылі глыбокія і трывалыя веды.

Т. РЭУТОВІЧ.

На ўроку класічнага танца ў Беларускам харэаграфічным вучылішчы.

РАДЫЦЕ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднееўрапейскаму часу: на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16,00 да 17,00 і з 21,00 да 21,30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін; на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16,00 да 17,00 і з 21,00 да 21,30.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па нядзелях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 минут па сярэднееўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы ра-

дыёперадачы па нью-йоркскаму часу з 19,30 да 20,30 на хвалі: 19,85 метра (ці 15 110 кілагерцаў), 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў), 25,36 метра (ці 11 735 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 минут па нью-йоркскаму часу на кароткіх хвалях 19,85 метра (ці 15 110 кілагерцаў), 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў), 25,36 метра (ці 11 735 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, праспект імя Сталіна, 77. Дом друку, пакой № 20. Для пісьмаў (für Briefe): Minsk, Postschliessfach № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.